

V vinogradih je takojšno škropljenje potrebno, z 1% tekočino prirejeno iz galice in apna, da vsaj ostalo listje in zdaj rastoče mladike ohranimo. To škropljenje se naj v dobi kakih 10 dni 1—2-krat ponavlja. Razen tega se naj zemlja, ki jo je nevihta zbila, zrahlija (skoplje) in na zemlji ležeče trsje poravna. Poškodovano sadno drevje je tudi treba natanko z omenjeno tekočino poškropiti, ter natrte veje gladko odrezati in rane z toplim katanom (Theorom) namazati. Mlado zelo poškodovano drevje, katero ima na eni strani celo obeljeno skorjo, bo treba izkopati in z drugimi drevesci nadomestiti. Manj poškodovano drevje ki še ima gladko skorjo, naj se namaže deblo in močnejše veje z zmesjo, narejeno iz ilovice in kravnjaka, da se suše obvaruje.

Vinogradi niso tak močno poškodovani, da bi jih morali prerigolati in nove trte saditi.

Daljšo potrebno opravilo poškodovanih sadovnjakov in o rezi trt, se bode pravočasno poročalo. A. Pirstinger.

Novice.

Ciril-Methodova družba imela je te dni na Jesenicah letošnji svoj občni zbor. Nas posvetovanje te kranjsko-narodnjakarske družbe res ne briga dosti. Imamo preveč opravila z resnimi vprašanji, kakor da bi se brigali za take brez-pomembne priredbe. Le nekaj nas zanima in nekaj hočemo poboti: Ciril-Methodova družba imela je glasom poročila v preteklem letu 136.268 kron dohodka. In od vsega tega denarja niti niti vinarja darovala za slovenske kmete, ki jim je toča ali suša vse vzela. Nemško društvo „Südmark“ je takoj dovolilo 2.000 K za prizadeto prebivalstvo. — Ciril-Methodova družba pa nič! Ona porablja denar raje zato, da širi po Koroškem narodnjaško gonjo, — za bedno, revno slovensko ljudstvo pa nima Ciril-Methodova družba ničesar.

Za obstrukcijo v jeseni hujskajo prvaško-klerikalni listi še vedno naprej. Pomisliti se mora, kaj to pomeni. Ni jim zadosti, da so zaradi ožindranih želj ljubljanskega dr. Šušteršiča državni zbor razbili, tako da poslanci zdaj lenobo pasijo, da ne morejo ničesar za ljudstvo storiti, ko bi to tudi hoteli, da je n. pr. po toči prizadeto ljudstvo popolnoma milosti oblasti izročeno. To ni slovenskim klerikalnim hujskačem dovolj. Tudi jim ne zadostuje, da je sam cesar njih počenje za sramoto in škandal označil. Ne, oni hočejo tudi z naprej preprediti vsako gospodarsko delo, onemogočiti, da bi se ljudstvu pomagalo, — tudi z naprej se hočejo cesarjevi sodbi naravnost smejati. Mislimo, da je tako počenje naravnost zločin nad ljudstvom. Seveda, pristaši teh poslancev verujejo vse. Kar pripoveduje en Korošec vernim svojim ovčicam, to je pač več nego sveto pismo. In vrbgo to ljudstvo, ki ne misli z lastnimi možganami, se bode enkrat krvavo ke-salo, da je iskalo svojo srečo v klerikalni politiki in zaupalo svojo usodo klerikalnim sebičnikom.

Klerikalci proti — katoliškemu shodu. V kratkem se ima vršiti splošni avstrijski katoliški shod. Pripravljalni odbor poslal je vabila tudi slovenskim klerikalnim poslancem. Le-ti so pa povabilo odklonili in je v njih imenu ljubljanski duhovnik dr. Lampe naznanil, da se slovenski klerikalni poslanci ne udeležijo katoliškega shoda in sicer zato ne, ker so nemški klerikalni listi dr. Šušteršiča ali Zlindro napadali. To je pač zanimivo. Slovenski klerikalci so s tem dokazali, da jim je več za osebo odvetnika Šušteršiča, ki ima „od žlindre umazane roke“, kakor za vero. Oni so le toliko časa „dobri“ katoliki, dokler se vse njih komandi podvrže. In ako bi bil rečimo škof ali pa sam papež drugačnih političnih mislij, nego en Šušteršič ali en Korošec ali en Grafenauer, potem bi slovenski klerikalci tudi škofa ali papeža bojkotirali in napadali. Vera je tem ljudem le „kšeft“, le sredstvo v njih umazane politične namene.

Iz Spodnje-Štajerskega.

Namestnik v po toči prizadetih krajih. Kakor znano, podal se je župan in okrajni načel-

nik g. Jos. Ornig takoj po grozoviti toči z dne 24. p. m. v prizadete kraje. Vidil je grozovite posledice te nesreče in je takoj tudi namestništvu brzojavil, da naj se potrebne korake za pomoč stori. C. k. namestnik grof Clary je tudi takoj sklenil, da si sam ogleda prizadete uničene pokrajine. 5. avgusta prišel je grof Clary v spremstvu deželnega glavarja grofa Attemsa v avtomobilu tu-sem. Pripeljal se je čez Ptuj, kjer ga je sprejel župan Ornig in mu je vse želje in potrebe ljudstva razložil. Potem sta se peljala namestnik Clary in deželni glavar Attems čez Polensak, Vičance, Veliko Nedeljo v Ormož. Le-tam so ju sprejeli ormoški župan Kautzhammer, občinski svetnik Bauer in okrajni načelnik dr. Omulec. Župan Kautzhammer je razjasnil vsi prizadeto škodo in prosil v imenu prebivalstva za hitro ter izdatno pomoč. Potem se je namestnik z glavarjem v severno-vzhodne okraje, katere je toča pobila, odpeljal. Namestnik grof Clary je v Ptuj, kakor v Ormožu izjavil in obljubil, da bode z vsemi svojimi močmi deloval, da se nesrečnemu ljudstvu pomaga. Upamo, da se to kmalu in izdatno zgodi! Hvala vsem, ki se za ljudsko revščino brigajo in ki imajo voljo pomagati! Hvala v prvi vrsti namestniku grofu Claryju in poslancu Ornigu!

Toča v okolici Celja. Že v zadnji številki našega lista smo pisali, da je toča tudi v celjski okolici napravila veliko škodo. Poroča se nam o tem še sledeče: Ko je grozovita toča v vzhodni Štajerski nastopila, so čutili naši ljudje globoko sočutje z nesrečnimi kmeti. Ali marsikateri skrbni pogled se je obrnil do neba, ki ie bilo brez oblak in vroče. Vedno lepo nebo je dalo zopet upanje, da bodedo dobili dobro žetev. To upanje je bilo žalibog napačno. Že v ponedeljek zvečer se je nebo oblačilo. Lahki dež čez noč je dal še upanje, da ne pride do nevihte. Ali v torek popoldne je prišel grozni vihar, kateremu je sledil dež, kakor da bi se oblak odtrgal. Belo-sivi oblaki, ki so se pojavili na zahodu, izpolnili so žalostno proročanje. Najprve se je pojavilo le par posameznih zrnov toče med dežjem. Ali potem je dež bolj ponehal in pričela je tako močna toča, kakor smo jo v naših pokrajinah le redkokdaj doživeli. V mestu Celju samem pokrivala je toča, velika ko orehi, cele ure še tlak. K sreči se ni izpolnila vsa bojazen glede celjske okolice. Toča je padala le po „štrihu“, ali kjer je padala, tam je tudi vse uničila. Najhujše prizadeti so kraji v sosedni bližini Celja, Košnice, Nikolaj itd. Nevihta je šla potem proti sv. Jurju in napravila grozno škodo, zlasti v občinah Svetina, Teharje, sv. Lovrenc. Tudi pokrajina ob Laškem trgu je bila hudo prizadeta. V nekaterih krajih je uničenje popolno. V vinogradih celjske okolice so gorice skoraj popolnoma, najmanj pa tri četrtine, uničene. Istotako velika je škoda na polju in v sadonosnikih. Tudi vihar je napravil mnogo škode. V bližini Štor je podrl neko šupo. V 48. urah po tej nevihti sledili sta še dve. Kmetje pripovedujejo, da že 20 let take nevihte opazovali niso. Dež se je potem še vedno nadaljeval. Bati se je bilo tudi povodnji. Savinjska dolina nad Celjem ni bila prizadeta. Škoda je velikanska, zlasti ako se k nje še lansko in letošnje sušo računa. Hitra pomoč je tudi tukaj potrebna in zato kličemo oblastim: Pomagajte izdatno in hitro!

Župnik in pravičnost. Prav čudne nazore o pravičnosti ima menda župnik Kozelj v Sv. Duhu-Ločah. Mož je seveda zagriženi prvak do konca svoje črne suknje. Ali on menda tudi misli, da zanj ne velja postava. Pred kratkem prinesel je dimničarski mojster Kump iz Konjic za storjeno delo račun in prosil za poravnavo. Župnik pa ednostavno ni hotel sprejeti računa in sicer z izgovorom, da je račun nemško spisan. Mojster je moral šele sodnijo na pomoč poklicati, da je dobil svoj v težkem delu zasluženi denar. Ko je g. Kump potem zopet prišel, da očisti dimnike, mu je župnik s surovimi besedami prepovedal, da vstopi v „njegovo hišo“. In zopet je morala oblast vmes poseči, da dovede tega čudnega aposteljna krščanske ljubezni do izpolnitve svoje dolžnosti. So pač čudni gospodje, ti prvaški farizeji! Ali žalibože, postava velja za vse!

Napredna zmaga. Dne 6. t. m. vršile so se

občinske volitve v Vojniku. Prvaki se niti udeležili niso, ker dobro vejo, da iz grozovito propadli. Izvoljeni so bili vsled tega sami napredni možje i. s. : V 1. razredu gg. L. Stallner, Ign. Jekl, Jos. Koschutnik, Joh. Pöschner; v 2. razredu gg. R. Henn, H. Rattey, F. Zottl, F. Kleinschrott; v 3. razredu pa gg. dr. F. Breschnik, Jos. Trattnik, Fr. Kociper in L. Eller. Izvoljeni so dobili v 1. razredu po 8 glasov, v 2. razredu po 13 glasov in v 3. razredu od 98 do 99 glasov. S tem ostane Vojnik v naprednih rokah. Čast vrlim tržkim volilem!

Občina Celje okolica je v prvaških rokah. Ni čuda, da so tam tudi prav žalostne razmere. „D. W.“ piše o temu: Res ni posebno prijetno, pečati se z razmerami te občine. Le zato storimo to, ker nas usmiljenji vredni prebivalci vedno prosijo, da naj se zanje zanimamo. Kdor pregleda sestav zastopa te občine, ta se seveda ne bode čudil, da se nahajajo pri taki množini nezmožnosti in nevednosti tako nezdružne razmere. Sramotne razmere v Ljubljani so menda vzor za to lahko miselno občinsko gospodarstvo in vzorec je menda protipostavno postopanje ljubljanskega župana Hribarja, katerega žalostna slava je napolnila ves svet. Ali volilci in davkoplačevalci celjske okolice nimajo volje, da bi pripustili isto surovo gospodarjenje, kakor se nahaja v Ljubljani. Za ropa željne postopaje in za župana, ki svoje dolžnosti z nogami tepta, imamo tukaj še sodnike. Enega Hribarja bi se na Ruskem ednostavno v Sibirijo poslalo in tja spada tudi občinski zastop celjske okolice, kajti take žalostne razmere slišijo ravno v Sibirijo. Popečajmo se le z enim slučajem, n. p. zaostale poštnne razmere. Kaj briga pošta občino? vprašal bo kakšni neumnež. Za nedostatke in zaostale poštnne razmere je odgovoren občinski zastop, ker mora ta za moderne poštnne razmere skrbeti. Leta sem se že tožbe sliši, in kaj se je doslej storilo? Nič in zopet nič! Ista nemarnost vlada kakor preje! Pošto se le enkrat raznaša, dostavna pristojbina za telegrame je velikanska, pomanjkanje poštne nabiralnikov je isto itd. Za hribovske razmere bi to zadostovalo, ne pa za občino v bližini mesta in z velikimi davkoplačevalci. Obstoječe razmere pomenijo težko okodovanje interesov prebivalstva občine celjske okolice. K nezmožnosti občinske uprave se pridruži še nemarno naziranje o izpolnitvi dolžnosti. Tako postopanje je sramota za občino in njen zastop!

Zanimive številke. Prvaški listi vedno psujejo naprednjake in Nemce, ki živijo v Št. Ilju sl. g. Ti Nemci gotovo ne delajo nobenega narodnega sovraštva. Ali pravico do življenja imajo menda tudi in ako plačujejo svoje davke, potem smejo tudi v občinskem gospodarstvu kaj govoriti. In davke plačujejo! Po zadnji davčni listi se plačuje v Št. Ilju skupni davek v znesku 7.668.14 K. Od tega davka plačuje južna železnica 556.71 K. Od ostalega davka pa plačujejo št. iljski Nemci 5.136.91 K, to je več kot 72%. In vendar sedi le štiri naprednjakov v občinskem zastopu. Številke treba premisliti, ne pa s praznimi besedami rogovoliti.

Prvaško gospodarstvo. Iz Šoštanja se poroča: Ljubi prvaki hočejo sedanje napredno gospodarstvo v šoštanjskem občinskem zastopu kritizirati! To je neumnost in predznost obenem! Ali gospoda dr. Mayer in Ivan Vošnjak ne vesta več, kako sta za časa prvaškega vladanja v občini brez sklepa občinskega odbora pri raznih posojilnicah mnogo tisoč kron na posodo vzela, brez da bi kedaj mislila na povnitev, tako da je sedanji napredni občinski zastop bil zaradi tega nepostavnega posojila tožen? Ali so prvaki na to pozabili? Ali so prvaki pozabili, da je zaradi te prvaške nemarnosti deželni odbor poslal posebnega komisarja na preiskavo? Prvaki, pometajte pred lastnimi durmi.

Izjava. Spodaj podpisani naznanim, da nisem bil nikdar dopisnik ali sotrudnik ob času naših občinskih volitev v Vašem cenjenem listu, čez g. Mlinariča in tudi nimam nobenega vzroka, da bi tega gospoda napadal. Sv. Trojice 31. julija 1909. Jos. Horwath. — Uredništvo: Potrjujemo, da g. Horwath ni bil naš dopisnik.

Živinski sejem v Ptuj. se vrši v sredo, dne 18. avgusta in ne dne 17. avgusta, kakor je bilo to v zadnji številki pomotoma naznanjeno.

Sejem v Sv. Vidu pri Ptuj. Piše se nam:

voli- da bi tega z. M. Poti- ay, F. dr. in A. gla- zredu nik v em! okah. mere, etno, primo edno pre- la ne i ne- nere. vzor o in ljub- ostna vko- a bi se in epta, i se a tja kajti irijo. stale rašal stale stop, beti. oslej glada do- ska, . Za a za odo- oko- ruži tako top! psu- Ilju na- najo tem ovo- listi sku- jeje 2%. sem pra-

St. Vidu bode na ponedeljek 16. avgusta živinski sejem in se priporoča mnogo prignati, ker pridejo od vseh strani kupci. **Križa pri Mariboru** se nam piše: „Pri moremo pozabiti, da je nekdo kakor stekel divjak iz samega sovraštva pre- pošteno kmetico, ki je tedaj že skoraj let počivala v hladnem grobu. V krat- veliko novega!

Imenovanje. Cesar je imenoval okrajnega v Mariboru Maurius grofa Attensa za nove svetnika od personam. Čestitamo! **Posl. dr. Benkovič** zbolel je baje težko na črevesni bolezni. Pripeljali so ga v bolni-

Obrtniški jubilej. Te dni praznoval je v R. Löcker, mizarški mojster, 50-letnico svojega obrtništva. Ob enem bil je imenovan za člana „obrnitiškega društva“ v Ptuj. možu, ki je pri vseh težavah rokodel- stanu vendar svojo dolžnost vedno izpol- in pol stoletja kot mojster vstrajal, česti- tudi mi iz vsega srca!

Grozna nesreča. V Ivanskem vrhu je uda- strela v hišo mlinarja Perkota in jo vžgala. so bili le otroci z materjo, katera je bila v stanju in je v postelji ležala. Otroci zbežali, porodnica pa je zgorela.

Drevo ubilo je v Šoštanju lesnega delavca. Nesrečen je bil takoj mrtev.

Tatvina. V Ptuj bi je ukradena neki go- zlatata ura z verižico.

Potres. 7. avgusta je divjala v Celju zopet nevihta. Obenem se je začutilo precej mo- potresni sunek, ki je trajal dve sekundi. nek je bil tako močan, da je padlo v stano- nekaj slik iz sten.

Utonil je preteklo sredo popolne pri mostu v neki pijonir. Vojaki so imeli vaje, ko nakrat eden čolničev ob most zaleti in raz- V čolnicu sta bila 2 vojaka in en oficir. en zadnjemu se je posrečilo, splavati kljub ki vodi na suho. Eden vojakov se je obdržal mostu in splezal navzgor. Drugi vojak je krsal nekaj časa plavati, ali nakrat so ga zapustile in je pred očmi množice utonil.

Iz Koroškega.

Kmetje, pozor! Oni kmetje v po suši priza- krajih, ki hočejo cena zimska semena (za ovčično nakupno ceno) obrnejo naj se takoj nam kmetijskega društva (Gauvorstehung) na našem zvezo kmetijskih zadrug na Koroškem v (Landhaus).

Prevalje. Piše se nam: Tisti kaplani-hujskači, neprenehoma kalijo mir v soseski, so bili, kor nam je „Štajerc“ že povedal, prav pri- mo povabljeni k nemški veselici. Mi nikakor trdimo, da so tega prijaznega povabila bili vi naši prijatelji nemškega naroda, katere kot najine in pravične gospode čislamo; ampak a tudi-Nemca med njimi, in ravno taka huj- a kakor črnih, s katerimi se rada družita, seboj takrat, kadar gre čez sosesko in nje tega župana, in za lastno maščevanje. Drugo- bomo o tej zadevi več poročali, če te dve ebi ne previditi svoje neznačajnosti in ne pri- ki k sebi ter se v bodočnosti ne bote več li- li nasprotnikom naše stranke. Sicer se je pa elica v najlepšem redu in mirno vršila, ljud- je bilo dokaj in imamo upanje, da bo se ga svota spravila za dober namen.

Iz Prevalja se nam še poroča: Na Polani so klerikali 1. avgusta t. l. kljub nemški veselici Prevaljah igro s tamburaši priredili. Pa ta vese- se ni tako mirno obnesla, kakor ona. Ker imaj so se udeležniki razšli, že je nastalo te- nje tako, da je kri curkoma tekla. Črnih, katerih je veliko število prišlo, morali so naglo se odnesti, ker bi jih sicer tudi nabasali. Po- nični šotar Abraham jo je s svojo kravo (Bass- age) tak urno popihal, da bi kmalo pozabil obrati kopita. Tepli so se pa klerikali med boj vse vprek od dolgega časa, od pijanosti e bilo še za govoriti, ker so se še le komaj e posedli. Bilo je na Polani žegnanje, to je vaden dan tepenja, in tak dan osnujejo po- nični črnih veselico. Oštr ima pri takih po- ničnih veselicah le škodo in mi ga opominjamo, e se v bodoče varuje pred enakimi veselici.

Iz voza padel je voznik Dolzer v Celovcu e se težko ranil.

Utonila je v sv. lenarškem jezeru 13-letna hčerka Eliza ključarja Zieglerja pred očmi svojih starišev. Ni jo bilo mogoče rešiti.

Po svetu.

12 letni morilec. V neki vasi pri Kecske- metu je ustrelil 12 letni Sigmund Farkas svo- jeja 10 letnega tovariša Sebestijna iz mašče- vanja.

Železniška nesreča. Na progi Arpajon-Odeon na Francoskem trčila sta dva vlaka. Več vago- nov je bilo razbitih. Pri tej nesreči našlo je 11 oseb svojo smrt, 20 oseb pa je bilo težko ranjenih.

Telegrami.

Ruski roparji v Reki.

Reka (Fiume) 11. avg. V ljudsko banko so danes dopoldne trije ruski roparji vsilili. Najprve so iztrgali slugi 4000 K iz rok. Ko je prihitel blagajnik, so nanj streljali in ga tako težko rani- li, da je popoldne umrl. Potem so oropali večjo svoto iz blagajne in zbežali. Neki stražnik jih je zasledoval in so tudi nanj streljali. Enega rop- arja, iz Odesse došlega Salomona Kisineski, so vjeli in zaprli.

Švedski splošni štrajk.

Stockholm. 11. avg. Splošni štrajk na Šved- skem traja naprej. Delavci vzdržujejo vzorni red.

Prenovljenje ozkih ogonov v široke.

(Po lastnih izkušnjah zapisal Vičanski Škerlec pri Veliki nedelji.)

Res veselo je, da se je začelo že tu in tam daniati na polju, pri naših spodnje štajer- skih kmetih, oziroma pri mlajših posestnikih. Začeli so gledati po strani ozke malovredne ogone s štirimi brazdami, ter napravljati iz njih takozvane široke sloge ali postati. Kaj pa so prav za prav ozki ogoni štirimi brazdami? Na to bode vsak modrejši kmetovalec lahko od- govoril, da so taki ogoni potrata zemlje na nji- vah, ker polovico njive se porabi za razgone, v katerih ne priraste čisto nič, po dveh brazdah, ki ležita zraven razgona raste malo in v sredini takega ogona, kje se nahaja cela zemlja ne more rasti zopet kaj prida. Ako pa nastopi mala suša, trpijo hudo rastline na ozkih ogonih. Vse drugače pa je na širokih kje je vsa zemlja edna- komerno spraznena in je v enakem kulturnem stanju, ter tudi enakomerno rodi. Res je oranje in obdelovanje na širokih ogonih počasnejše, nasprotno pa tudi skoraj enkrat toliko priraste na taki njivi, kakor pa na njivi na kateri se nahajajo ozki ogoni. Ako se pa na takih širokih postatih sadi in seje v ravnih črtah fižol, koru- za, krompir itd. se lahko obdeluje z živino in z lahkim trudom s takimi priprostimi stroji, ki so nalašč za to pripravljani, ki jih zna vsak vaški kovač izdelovati. Morda poreče kateri, da ni mogoče takega širokega ogona enakomerno posejati z roko. Ja to je živa resnica. Pa kaj za to. Lahko se seje s širokim sejalnim strojem. (Drill-Breitsähmaschine) pri kateri setvi se veliko semena prihrani itd. O tej setvi pišem iz last- nega prepričanja v eni prihodni številki „Šta- jerca“.

Naprava iz ozkih ogonov široke, je čisto priprosta, lahko in hitro delo. Njiva se razdeli tako, da se vzame po šest do deset takih ozkih ogonov za en široki ogon. (To je odvisno kako široke kateri hoče imeti.) Potem se potegne zemlja iz ogona v razgon, pa le samo toliko, da je razgon zasut. Tako delo ti lahko storijo otroci. Kje misliš imeti razgon, se pa pusti. Ko je to zgotovljeno, se po čez povlači in se začne od začetka njivo orati. Ko je oranje dogotov- ljeno, imaš vsjo zemljo v enakem kulturnem stanju. Nekateri pa, kakor sem vidil, orjejo take ozke ogone po dva in dva skupaj in ko pride zopet za oranje, storijo isto. Potem pa imajo tako široke razgone, da jih morajo zametati. Kaj takega ni dobro, ker je prvič veliko dela, in drugič pa zemlja ni enaka.

Drugi zelo priporočljiv način, pa je, da se od ozkega ogona odrežeta od vsake strani ena brazda. Ostali dve se pa z motiko razkopljeta in se izmečeta vun. To tudi lahko otroci storijo. Kje pa je za razgon namenjeno, se razgon pusti odprt. Potem se povlači po čez, da se

zemlja zdrobi in splanira. Najboljši čas za to je sedaj, ko se napravljajo praxe za jesensko setev. Dragi stanovski tovariši! Ako storiš tako, bodeš imel vso njivo v enakem kulturnem stan- ju in vse rastline ti bodejo jednako rastle, ako si seme očistil le skoz sortir trier (Sortier Trieur Maschine) ne z navadnim Trierjem. O temu sem popolnoma prepričan.

V Vičancih, dne 1. avgusta 1909.

Najvažnejša kletarska sred- stva v okviru vinske postave.

Vinski postavi z dne 12. aprila 1907 je § 3. za vinogradnika, vinotičarja le krčmarja zelo važen. Večinoma ga pa, posebno vinogradniki, ne umevajo prav, ker ob- sega marsikaj, kaj je pri nas vsled — žalibog! — pre- cej zaostalega kletarstva še tuje. In vendar je znanje umnega kletarstva za vinogradnika iste važnosti kot vi- nograd sam, če ne zna kletariti tisti, ki je vino od njega kupil, tedaj lahko gre mnogo vina v izgubo, ki ga je z velikim naporom pridelal, ali pa ostane roba taka, da ne doseže razmernega viška dobrote in vrednosti.

Določbe § 3. pa so velevažne zato, ker izrečno navajajo, kaj se ne sme smatrati za pačenje vina, da ne obsojajo pretirani nazor kletarskih sredstev, brez katerih se ne da izhajati. Vino je pač jako občutna, raznim pre- membam podvržena tvarina, katere vrednost je odvisna od čistote, prijetnosti, zunanjosti in okusa. Torej je vpliv na te lastnosti z raznimi dovoljenimi sredstvi potreben.

Ker ima vsakdo, ki se peča s prometom vina, na- bit izveček iz vinske postave, najde tam tudi § 3, torej ga tukaj ne omo posebe navajati. V naslednjem hočemo govoriti o nekaterih za nas važnejših kletarskih sredstvih, ki so po njem dovoljena, in sicer ne po vrsti, kakor jih postava navaja, ampak bolj po vrsti, ki prihaja v pvoštev za praktične razmere. Razpravljati hočemo o žvepljanji ali istovrednem dodajanji natronovega bisulfitu, prevre- janji, razbarvanji, barvanji, reguliranju kisline (odkisanji in pomnoževanju kisline), čiščenji, mešanji i. t. d.

Žvepljanje.

Eno najvažnejših sredstev v kletarstvu je žveplo. Če žveplo zažgemo, se spaja s kislimcem zraka v žve- pleno sokislino, ki se kaže v dimu, ki nastaja pri zaži- ganji žvepla. Iz enega utežnega dela žvepla nastane približno dva utežna dela žveplene sokislne. Če zgori n. pr. 10 gr. žvepla popolnoma, nastane iz tega 20 gr. žveplene sokislne. Žveplena sokislina pa je hud strup raznim gljivam in njih trossom, plesnobi in raznim dru- gim organizmom, ki lahko škodljivo vplivajo na razvoj in zdravje vina. Ravno ta lastnost žvepla pa je za kle- tarje velike važnosti. Dasi je žveplena sokislina v večji meri strup tudi za človeka, vendar je je vinska postava proti določbam postave za živila izzvela, in dovolila nje pametno porabo. Postavno pa je določeno, da smejo imeti vina, ki se točijo, le do 8 mg proste žveplene so- kisline v litru. Večja množina v takem vinu, ki se toči, je po določbah najvišjega sanitetnega sveta prepovedana, obdolženci zapadejo po §§ 14, 18 ali postavi za živila občutni kazni. Pri umni porabi žvepla pa ni treba do- voljenih mej prekoračiti in če kdo to stori, stori to le iz neumnosti. Kakor pa pri nas nekateri žvepljanje pre- tiravajo, tako imajo zopet drugi mržnjo proti žveplu. Eni žveplajo vino po nepotrebnem pri vsakem pretakanju in ga tako prenašajo z žvepleno sokislino, ki je v preve- liki množini zdravju škodljiva, ki pa tudi nasprotuje na- menu pretakanja. zorenju vina. Eden ali drug možakar se zopet baha, da ne trpi žvepla svojih kleti, da ne žvepla niti sodov niti vina. Prvi povzroča pivcem glavobol, drugi pa lahko pivcu vino prigrabi zaradi njegovega nečistega okosa ali z bolnim vinom, ki ravno tako malo ali manj prija ko žveplo. Za oba pa se nahajajo para- grafi v zakonu za živila. Srednja pot je tudi tukaj naj- boljša. Rabimo žveplo po pameti, da ohranimo vino in posodo zdravo, a ne pretiravajmo ne na eno ne na drugo stran.

Žveplamo ga :

1. Da ohranimo posodo zdravo in okusno ;
2. da zabranimo v moštu preneglo vrenje ;
3. da vstavimo začetek raznih bolezni in zatremo povzročitelje, ki so pred žvepleno sokislino zelo občutni.

a) Žveplanje po sode : Sovražniki žvepla si pomagajo, da ohranijo prazno posodo, na razne, bolj ali manj neumne načine. Eni sušijo prazno posodo na zraku. Plesnoba se sicer v takem suhem sodu ne vgnezdí, zato pa se v sodu razkrajajo ostanke drož in vino dobi v takem sodu, če se ne žvepla, značilen pust okus. Oha- nijo se pa tudi troši škodljivih gljiv, ki lahko začnejo kmalu na vino škodljivo vplivati. Drugi pustijo zopet v sodu ostanke vina, ki ga sicer branijo pred plesnobo, ki pa so najboljša podlaga raznim vino razkrajajočim glji- vam, ki napadejo v tak sod vilito vino, kakor hitro na- stopijo za to ugodni pogoji, s tem večjo močjo. Tako in drugače si pomagajo ljudje prepričani, da so vkrinili najpametnejše. Da se spozna nepravilnost takega ravna- nja, za to pač treba malo več razsodnosti. Umen kletar pa prazno posodo najprej do dobra izpere, jo pusti ocedi, da izteče vsa voda iz nje, lo zžge z žveplom, dobro zapre in žveplanje po potrebi vsak ali vsaka 2 meseca ponovi. Tako ravna ne samo v kleti, temveč tudi če ima posodo zunaj v zraku, kjer bi se mu razšušila in tudi bi plesnila. Ko posodo zopet pusti rabi, jo z vodo dobro iz- pere, da spravi iz nje vso ostalo žvepleno sokislino, na- stalo žvepleno kislino itd. Pameten kletar na tako izpi- ranje sicer čiste posode, ki je bila prazna, pa večkrat žveplena mnogo drži, ker ve, da naj ne pride v vino